

1.

Білий вигин наївного дитячого сердечка, наче з дівчачої анкети, розпливається у всепоглинаючій мряці і губить половину. Рябить в очах. Навіть у намальованому на асфальті «Я ♥ Мері» читається «С МЕРТ». Сніг лягає на стару дерев'яну шатківницю, якою вчора квасили якісь нескінченні літри капусти і мені здається, що я витягаю з грудей серце, погризене блохами, при нарізанні на скибочки воно охолоджується і знеболюється. Скибочка тобі, скибочка мені, скибочка засушити в дорогу. Покласти під сідло. Сховати між сторінок листів. Хоч які листи. Ніхто тепер не пише листів. Так, скупі есемески, максимум складені з трьох повідомлень, дозволеного оператором обсягу. За звичкою, латинкою, щоб було дешевше, хоч в гроші давно не впирається. Блохи наших гризот невгодовані і непригріті, вони дрібні і жваві. Підстрибують, наче корівки до водопою, до озерець свіжої крові, які бубнявлюють багряними гумовими краплями і застигають у чудернацькі покручі на нарізці з мого пружного серцевого м'яза. Таке м'ясо погано жується і не смакує без приправи для бастурми.

Я ніби розтинаю собою мряку. Дихаю, як риба. Волочу важку сумку. Ступаю на розкислий сніг. Хапаю повітря. І, як дитина, тупцяючи щільними маленькими крочками, вичовгую на напіврозталому багні другу половину сердечка.

Ситуація довкола дратує, як ідіот, який їздить узимку на літній гумі, п'яний і без правил. Ти можеш безсило махати кулаками і сигналити. Можеш навіть встигнути зняти на відео, як він рвонув на червоно і викласти це в соцмережі. Але від того безсилля розростеться ще більше, бо ані кількість поширень, ані прокльони в коментарях групи ВАРТА-1, ані теґання публічних представників нової поліції нічого не змінять.

Я несу якісь банки квашеної капусти і морожені вареники. Сушені фрукти і овочі. Шкарпетки і білизну. У мене вища освіта і добра робота. Я б могла сісти на машину і завезти значно більші кількості. Швидко й ефективно. Ще й позбирати по місту і у волонтерок з дітьми, які тільки те й роблять, що ліплять, сушать, варять і перекидають гроші між картками. Їм нічим більше себе розрадити. Вони загрузли у другому декреті, не вийшовши із першого, тож розгортають свою діяльність, наче з ув'язнення.

Але я чомусь пхаю цю сумку — як покуту і покарання. Ти пішов учора. Ми гарно попрощалися. Випили і потрахалися. Мало би вийти пристрасно. Бо ти йдеш надовго і не знати, чи взагалі повернешся. Але починали ми ліниво, ніби з обов'язку, роздягатися з домашнього одягу було незатишно, і я думала, коли ти вже, нарешті, перестанеш за відпрацьованим алгоритмом гризти мій сосок. На очі мені виступали сльози. Ти рухався ритмічно і дихав важко. Здавалося, що, аби кінчити, зосереджуєшся і думаєш про щось своє. Морщив чоло, притулившись мені до скроні, відкривав рота і гортанно скрикував. Я теж так роблю, коли недостатньо збуджена. Але цього разу й це було лінь. Я зависала в якійсь порожнечі, наповнювалася нею, глухою, в'язкою і безпросвітною. Падала і ловила сама себе.

Не відчувала нічого. Твій голос долинав звідкись зда- лека, так, наче мені заклало вуха. Я втупилася очима, повними сліз, у твій спакований наплічник. Обійня- ла тебе істерично. Вкусила за плече — намагаючись спитати своїми зубами, чи приваблива я як жінка, чи виникає у тебе непереборне бажання ляскати мене по сідницях, чи не надто випирають мої ключиці, чи не загострі коліна? Може й взимку треба фарбувати нігті на ногах? Гарніше, коли я широко розводжу ноги, чи коли піднімаю їх вгору і схрещую? Чи достатній у мене вигин спини, коли ти ззаду, чи я нагадую квад- ратний брусок? Але ти, чомусь, не розчув цих запи- тань — лише, витріщившись у стелю, гладив мене по голові, правою рукою, а ліву поклав собі на груди, ніби дослухаючись долонею до власного серцебиття. Як лі- кар. Ніби перевіряв, чи все там в твоїх грудях на місці, чи все з усім співпадає — рішення з почуттями, ви- бір з бажаннями. Моїх сліз ти не зауважив. Чи зробив вигляд, що не зауважив. Тож я рвучко встала і пішла в душ. Гарячі струмені під тиском були єдиним, що мене тоді змусило знову відчути своє тіло. Тоді. На- справді учора.

Сьогодні я завезла тебе на вокзал о п'ятій. Ми ми- нали кучугури піску і бруківки, які повивергали із зем- лі під час ремонту колій. «Прохід до церкви. Проходу до центру творчості немає» — дорожній знак ніби сповіщав про тимчасову відсутність вибору власного шляху, адже ремонт, у зв'язку з погодними умовами, може затягнутися на невизначений термін. Після по- рожнього міста на Двірцевій площі виявилось вкрай жваво. Призовники в очікуванні шиккування кули- лися, як пущьвірінки у густій крижаній мжичці. Ти став осторонь хаотичного натяку на шеренгу і, щой- но я відїхала, одягнув на голову свої білі бездротові

навушники. Мені чомусь одразу подумалося, що у тебе їх відберуть ці загартовані селяни, які у такий час звикли порати худобу, тому не були ані блідими, ані наляканими. Курили і спльовували. Хукали червоними обличчями на червоні руки. Думали, мабуть, дивлячись на твою світлу куртку, черевики Коламбія і новесенький наплічник, що ти один із тих, кого мама з татом не відмазали з якихось дивних причин — може, зажерся з ними, а може, в військкоматі задохуя попросили. Я віддаляюся від тебе у цю ранкову ніч — усі вікна ніби ховають за собою чорні діри індивідуального використання, концентрують у собі екстракти з дна людських душ. У мене відчуття, що на потилиці маю ще пару очей, які дивляться у гучний тунель вулиць, наче у бінокль через дзеркало заднього огляду. Твоя фігурка у цій зворотній, безперспективній перспективі віддаляється, але якийсь надпотужний пристрій у моїй голові дозволяє макронаблизження до твоїх нігтів без жодної задирки — блискучих, наче відполірованих, до вистрижених скронь під довшим волоссям, до подразнень від бритви на підборідді, до щетинок, що наче мобілізуються і починають ворухитися в глибині шкіри, щойно ти поголився. Як у комп'ютерній грі, я скакую крізь шари одягу, ти обертаєшся, як 3D модель всередині моєї голови, і я мну твої підплілі ніжним жирком боки і проводжу по заросту під пупком — ці місця якісь особливо ніжні, м'які і рідні для мене, хочеться притулитися до них щогою, одночасно перебираючи пальцями нервові закінчення між вухом і рівчачком на потилиці. Але я припускаюся якоїсь помилки, й аплікуха вимагає апгрейду, несумісного з моїм iOs. На наступному світлофорі пам'ять буксує і зависає, а батарея замерзає і гасне.

31 жовтня. Перший сніг ранній і гострий. Так буває. Він разом з дощем січе по щоках, і холод пробирає настільки, що, здається, нічим не зігрієшся. Одяг незграбний й одночасно тісний та мішкуватий. Я здаюся собі не те щоб непривабливою, а безнадійно сірою, постарілою і важкою. Так, ніби за добу додалося років і кілограмів. Очі мої провалилися в ями з синцями. Груди обвисли. Живіт і сідниці втратили пружність. Шкіра посиніла і вкрилася капілярами. Таке враження, що відучора я виносила, народила і вигодувала мінімум трьох дітей.

Я відкриваю рот, щоб закричати, але звідти тільки вилітає ватною кулею німа порожнеча. Глухо розривається парою серед сніжинок і падає на землю друзками новорічної кульки. Найбільше я зараз хочу опинитися вдома під ковдрою. Накритися з головою і не виходити до весни. Зрештою, ніщо цьому не перешкоджає, мушу от тільки спершу позбутися цієї торби. Пальці від неї синіють. У голові паморочиться. Я розумію, що від нашої спільної вечери нічого не їла. Сідаю на сходи під магазином. Відкриваю сумку. Дістаю пакетик саморобного кривенького печива з підписаною дитячим почерком листівкою. Мартуся, яка, мабуть, була серед тих дітей, які збивали мене з ніг на перерві у коридорах старої будівлі школи, дякувала солдатам за мужність і бажала їм божої опіки. Я ще звернула увагу, що гардероб був увесь завішаний маскувальними сітками, понурими, як крила кволого янгола, якому годі уже піднести себе до неба. І якійсь старшокласниці давали нашатир, бо їй прийшло есемес, що тата забрали на полігон. Я розв'язую синьо-жовту стрічечку і кладу до рота одного цілого коржика. Щоб почати його жувати, мені доводиться докласти зусиль. В горлі стоїть камінь. Я натужно сковтую і крихти деруть мені

стравохід. Відчуття голоду у мене не було, тож минати немає чому. Минати немає чому. Окрім безконечних днів, які доведеться долати самотужки. Коли печиво у пакету закінчується й у голові паморочиться менше. Просто залишається відчуття, наче після глухого удару в потилицю. Позаду відчиняються двері і продавщиця хоче вихлюпнути відро з брудною водою. Підлогу у таку погоду доводиться мити постійно. Вона помічає мене в останню мить, але стримати інерцію уже не вдається. Я ледь ухиляюся і багнюка вихлюпується просто у наготовану сумку. Грудки болота, пісок, шматки розмоклого картону, коричнева вода — все стікає стінками банок з капустою, затікає в пакетики з саморобним печивом і мороженими варениками, розмочує фломастери і гелеві ручки з блискітками на листівках. Продавщиця зойкає, хапається за серце, кидається перепрошуватися, вихоплює у мене сумку і починає рятувати пакунки. Витирає руками підписані дітьми листівки, пальці її спрацьовані і масні, у тріщинках шкіра темніша, проте нігті покриті бордовим шилаком з розписом, який хоч уже і відріс за півтора тижні, але ще має гідний вигляд. Я підводжу очі і бачу, що вона тихо плаче. Схлипи накочуються на мене один за одним, я ридаю і захиляюся до втрати можливості дихати, падаю на її м'які, теплі груди. Вона з тих жінок, які не мерзнуть, дрябла шкіра її декілька пахне свіжим потом і дешевими парфумами, а руки — ковбасою і хлоркою. Вона обіймає мене, як дитину, і я ридаю, ридаю, ридаю. Здається, цей потік ніколи не скінчиться. Аж ось, таке враження, що заведений механізм починає сповільнюватися і зупинятись. Краник закривається. Я затихаю. Вона, глядячи мене по голові, теж заспокоюється і послаблює свої обійми. Її густий макіяж весь потік і перетворився